

Θίασος Λεμού «Διονύσια»

Μέσα σ' ένα καιρό άναταραγμένο σάν τ'ο δικό μας φυσικό είναι νά βρισκονται άνθρωποι πού σ'τά μάτια τους άντικαθρεφτίζεται άκόμα ή φρίκη τού πολέμου, πού ή ψυχή τους είναι πολύ βάθειά τραυματισμένη άπ' την άγωνία τών φρικτών ώρων πού δοκιμάσανε. Καί πλάι σ' αυτούς υπάρχουνε λογίων - λογίων φωνές, ανθρώπων πού κάτω άπ' τ'ο ντύμα ήχηρής φιλοσοφίας τάχα, κρώζουνε σά θλιβερά πουλιά πού προμηνάνε τ'ο θάνατο' κηρύχουνε τή φρίκη τής άπόλυτης μοναξιάς τού ανθρώπου στή γή τούτη, ψάλλουνε πώς ό άλλος άνθρωπος, όλοι οι άλλοι άνθρωποι είναι έχθροι τού άτόμου κι' επικριτές του, κι' ότι τ'ο μόνο πού μένει σά λύση είναι μία όποιαδήποτε δράση τού άτόμου, δίχως καθωρισμένο σκοπό, δίχως αξίες πού νά την κυβερνάνε και νά την τοποθετούν, μία δράση μέσα σέ μία «λαμπρή ψυχική άπομόνωση». Όμως όλα τούτα χρειάζονται μιάν άπάντηση. Κ' ένα άπ' τ'α πιδ πρόσφορα μέσα είν' άναμφισβήτητα ή τέχνη. Γιατί πάντα της σιάθηκε άπ' τή φύση της τήν ίδια έκφραση τού καιρού της, τών αίτημάτων του, τών προβλημάτων του. Στή σωστή της βέβαια λειτουργία κι' άποστολή, όταν οι άνθρωποι πού τήν υπηρετούνε έχουν τ'ο θάρρος νά δούνε τή ζωή κατά πρόσωπο και μ' ειλικρίνεια και δέν παίρνουν τόν εύκολο κ' ήδονικο δρόμο τής φυγής άπ' τήν πραγματικότητα, αναζητώντας ψεύτικους ούρανοους.

Τούτη άκριβώς είναι ή βασική αξία τού έργου τού κ. Σωτήρη Πατατζή. «Έπιστροφή άπ' τ'ο Μπούχενβαλντ», πού ανέβασε ό θίασος Λεμού σ'το θέατρο «Διονύσια» τή: Καλλιθέας: Τ'ο ότι άντιμετώπισε ένα άπ' τ'α μεγάλα προβλήματα τού καιρού μας, τ' ότι τ'ο τοποθέτησε σωστά και τ' όδήγησε μέ συνέπεια στή λύση του. Πήρε για βασικό του πρόσωπο έναν πού γύρισε κατεστραμένος ψυχικά άπ' τ'ο στρατόπεδο συγκέντρωσης τού Μπούχεν-

βαλντ' ή φρίκη πού είχε άντικρούσει εκεί κι' ό φόρος τού άδελφού τόν είχαν κάνει νά χάσει κάθε πίστη σ'όν άνθρωπο. Είχε γίνει ένας άρηγής κάθε αξίας, μονάδα άντικοινωνική και σιγά - σιγά, μέ τήν έπιρροή ένός σωστά τοποθετημένου μέσ' τή ζωή ανθρώπου και μέ τ'ο λογικό αντίρροπο τής γύρω πραγματικότητας έγινε μέσα του φώς: Είδη τή μεγάλη αλήθεια, πώς ή σωτηρία θά βρεθεί μονάχα σ'ο σωστό έργο, πού τ'ο εμπνέει ή αγάπη για τόν άλλο, για όλους τούς άλλους' πώς αυτοί άκριβώς οι άλλοι, ή προέχισή μας σ' αυτός είναι ή σωτηρία μας' πώς σώζοντας τούς άλλους σώζουμε τόν εαυτό μας. Πώς δίχως τή δράση πού κεντευθάνεται σ' ένα τέτοιο σκοπό, άδεια είν' ή ψυχή μας κι' είμαστε ζωντανοί νεκροί.

Ό συγγραφέα εκατόρθωσε νά στήσει στή σκηνή χαρακτηρισές πού δρούνε μέ συνέπεια συγκρούσεις άποφασιστικές για τήν πνευματική τους πορεία' εικόνες ανθρώπινης αθλιότητας, καρπούς τού καιρού μας, περιβάλλοντας όμως πάντα μέ συμπάθεια τούς δυστυχημένους αυτούς, πού δείχνονται πώς είναι άξιοι καλύτερης τύχης, πώς όλοι οι άνθρωποι είν' άξιοι καλύτερης τύχης. Και σ' όρισμένα μέρη του, όπως σ' εκείνο πού μιλάει για κάποια ήρωική μορφή, έχει άληθινή ποίηση.

Έτσι έχουνται σ' όλότελα δεύτερη μοίρα οι τεχνικές άδυναμίες πού είναι φυσικό νά συνοδεύουν κάθε πρώτο θεατρικό έργο' ή ουσία είναι πώς ό συγγραφέας του ένοιωσε τι είναι θέατρο σ' τις θεμελιακές γραμμές' ή τεχνική άποχτιέται μέ τόν καιρό και καλύτερος δάσκαλος άπ' όποιον άλλο είναι ή ίδια ή σκηνή.

Ό θίασος Λεμού άποτελείται από νέους ανθρώπους, τίμια στοιχεία τής σκηνής μέ φλόγα μέσα τους για σωστή δουλειά' συνεχίζει και φέτος τήν προσπάθειά του ν' ανέβασει άποκλειστικά έργα Έλλήνων συγγραφέων, νά τούς γνωρίσει σ'ο κοινό, μά νά γνωρίσει και τ'ο έργο τους σ'τους ίδιους, προσθώντας έτσι ουσιαστικά τή νεολογική θεατρική παραγωγή, γιατί έργο σ'ο σурιάρι ή μέ διάβασμα σ'ο στενό κύκλο δέ λείει τίποτα από κείνο πού έχει νά πεί σ'όν άντικρούσει τ'α φώτα τής ούμπας. Ό θίασος, μέ σκηνοθεσία τού θιασάρχη, ανέβασε τ'ο έργο τού κ. Πατατζή μέ αγάπη κι' έδωσε όλες του τις δυνάμεις σ'όν έρμηνεία του. Κάποια υπερβολή, σ'όν προσπάθεια για έντονη έκφραστικότητα μπορεί εύκολα νά δαραστεί κι' έτσι νά οδηγηθούμε σ'ο λιγότερα έρμηνευτικά μέσα, πού άλλως τε τόσο ταιριάζουνε σ'ο γενικό πνεύμα τού καιρού μας.

Π. ΡΗΓΑΣ